

FLUKS (35) *sb m*

fluks (29), **flus** (6); w *znaczu*. 1. fluks (28) *Mymer*¹, *FalZioł* (10), *GlabGad* (3), *RejRozpr*, *Mącz* (5), *Oczko* (6), *SkarŻyw*; fluks : flus *Calep* (1 : 3); w *znaczu*. 2. flus (3) *GórnDworz*, *RejZwierc*, *KochFrag*; fluks (1) *RejRozpr*.

-x (27), -ks (2).

sg N fluks (10). ◇ G fluksu (1). ◇ D fluksowi (1). ◇ A fluks (10), flusa (1) *KochFrag*. ◇ pl N fluksy (5). ◇ G fluks(o)w (1). ◇ D fluks(o)m (2). ◇ A fluksy (2). ◇ I fluksy (1). ◇ L fluksach (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z tych samych przykładów) – XVIII w.

1. Stan organizmu związany ze zbieraniem się lub cieknięciem płynów, np. katar, cieknąca rana, wrzód, menstruacja itp. lub obrzmienie zapalne gośćcowe, obrzmienie zapalne dziąseł, opuchlina głowy itp.; *fluxus Mymer*¹; *epinyctis, epiphora, ficus, fistula, syce Cn* (31) : Fluxus. Flus. Flux. *Mymer*¹ 39; Remi śtępowanie nadoł, wpacierzoch giemzanie/ Flux w gardle, w dziąsłach boleśc y w noście/ vliczek zatkanie [ta wodka leczy] *FalZioł* II 9d; A gdyby głowa dziecięcza z opuchliny/ albo z nabieżenia/ albo z fluxu iakiego thak sie odęła iżby z zamkow żywota nie mogła przeysc. *FalZioł* V 34, *7v, IV 19d, V 2v, 58v, 109v; gdyż takowe wilgoti od mozgu zstępując zarażaią serce j wstępuią włonki z kądże pochodzą fluxi, dny łamanie y inŕze niemoci ktore są części Artetiki *GlabGad* L6, I2, K4v; Zać mała o tym praktyká Podágrá/ Flux/ Sciatyká A niemała w ludziech dziurá Iáko nástáá pleurá *RejRozpr* G4; AEgyptos. Flux w oczu *Mącz* 4b; Fistula [...] Item morbi genus, Flux gdy sie komu yáki wrzód we flux/ To yeft w vftáwiczne ropienie álbo cieczenie obróci. *Mącz* 128d, 128d; ludziem którzy krwią plwánié/ nérek rzezánié/ ból kámienny/ y inŕze támtędy fluxy ciérpieli/ lub w nérkách/ lub w pęchérzu/ wodę zálęciły. *Oczko* 11v, 12, 24v, 33v, [40] [2 r.]; *SkarŻyw* 393; *Calep* 923b.

Wyrażenia: »fluks główny, z, od głowy« = *rheumatismus Mącz, catharrus, rheuma Calep* (3 : 1 : 1): Też dwie żyłcze pod ięzykiem zacięte/ naprzeciw Slinogorzowi są barzo dobre. Y też bolenie zębów y dziąłl: vfmierza. Flux główny łtanowi. *FalZioł* V 58, I 16a; *Mącz* 355b; Catharrus – Fluś głównij łznupka. *Calep* 171b, 923b.

»niewieści fluks« (1): Menstrua – Niewieści fluks choroba. *Calep* 653b.

Szeregi: »cieczenie albo fluks« (1): Rheuma, Latine fluxus, Rymá/ to yeft cieczenie álbo flux z nołá idący. *Mącz* 355b.

»fluks a wilgotność« (1): Bo takie fluxi á wilgotności rozmagithe bywaią *FalZioł* V 31y.

2. Gra w karty zwana także tryszakiem lub straszakiem, także jedna z kombinacji karcianych w tej grze, polegająca na posiadaniu kilku kart jednego koloru (4) : Nuż iákie dziś gry nástáły Z ktorych ginie kołt niemały Dziwne fluxi/ turmy/ ruffe Aż drugi ná łtole kłuffe *RejRozpr* G4v.

Zwroty: »grać flusa« (1): TEnże Król Zygmunt gráiąc flufá/ iż mu przyłszy dwa królá/ powiedział/ że ma trzy króle: kiedy go gracze pytáli/ á trzeci gdzie? A tom ia/ powiáda/ trzeci: y wziął grę. *KochFrag* 10.

»zakazać na flus« (1): A ci dwa [...] gráiąc [w karty]/ wielkim głofem mowić s łobą/ áz sie y wádzić/ przyczytáiąc ieden drugiemu/ othoś podemknął/ á ten záfie/ á tyś zákazał ná Flus *GórnDworz* T2

W przen (1) :

*Zwrot: »flus grać« (1): A káždemu fie ták zda by miał buiác wiecznie/ A iáko ná trzy tuzy ták każe bezpiecznie. Alić pan reftu przegrał álic go iuż niofą/ Bo miálá czterzy krole oná páni s kofą (*marg*) Flus zle s śmiercią grać (-). *RejZwierc* 270.*

Synonimy: 1. cieczenie, zacieczenie.

AKtt